

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoP/30/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319208175
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Tobiašová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8319208175.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Har Tzvi v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú C. W.Č., C.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny N., dieťa rodičov: otec W.. B. W., C.. XX.XX.XXXX, S. M. XX, N., právne zastúpeného Mgr. Vladimírou Doničovou, advokátkou, Lipová 1, Humenné, a matka B. T., C.. XX.XX.XXXX, S. M. XXXX/X, N., právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou Krajňák & Partners, s.r.o., Drieňova 34, Bratislava, pracovisko Laborecká 17, Humenné, v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 8P/330/2019-810 zo dňa 15.02.2023 takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok vo výroku II. tak, že : otec je povinný prispievať na výživu mal. C. mesačne sumou 220,- eur vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc od 20.11.2019 do budúca a na tvorbu úspor sumou 30,- eur mesačne vždy k 15. dňu v mesiaci vopred na osobitný účet mal. C. zriadený matkou v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Mení rozsudok vo výroku IV. tak, že :

- otec je oprávnený stretávať sa s mal. C. v každom párnom týždni od štvrtka od 14.00 hod. do pondelka do 7.45 hod., v každom nepárnom týždni od stredy od 14.00 hod. do piatka do 7.45 hod.. Otec je oprávnený a povinný prevziať mal. C. v školskom zariadení a odovzdať po ukončení styku v školskom zariadení s výnimkou úpravy styku počas školských prázdnin a sviatkov.

- otec je oprávnený stretávať sa s mal. C.:

- počas Vianočných sviatkov v každom nepárnom roku od 23.12. od 10.00 hod. do 30.12. do 19.00 hod., v každom párnom roku od 30.12. od 10.00 hod. do 07.01. nasledujúceho roka do 19.00 hod.,

- počas veľkonočných sviatkov v každom nepárnom roku od štvrtka od 10.00 hod. do soboty do 19.00 hod. a každý párný rok od soboty od 10.00 hod. do utorka do 19.00 hod.,

- počas jarných prázdnin v každom párnom roku od pondelka od 10.00 hod. do nedele do 16.00 hod.,

- počas letných prázdnin v mesiaci júl počnúc od 1.7. od 10.00 hod. do 15.7. do 19.00 hod. a v mesiaci august od 1.8. od 10.00 hod. do 15.8. do 19.00 hod.. Matka je povinná maloletú C. na stretnutie s otcom riadne pripraviť a prevziať ju po ukončení styku od otca v mieste jej bydliska.

V prípade vážnych dôvodov, pre ktoré by sa styk realizovať nemohol, sú rodičia maloletej povinní minimálne 24 hodín pred realizáciou styku oznámiť okolnosti, ktoré bránia realizácii styku druhému z rodičov.

III. Zrušuje rozsudok vo výroku III. a VI. a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

IV. Dáva podnet súdu prvej inštancie na začatie konania podľa § 37 ods. 2, písm. d/ Zákona o rodine.

o d ō v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Otec sa podaným návrhom domáhal zverenia maloletej C. do osobnej starostlivosti matky, určenia výživného na maloletú C. zo strany otca, tiež aby bol upravený styk otca s maloletou C..

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie, súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. Zveruje mal. C. W., C.. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky. Obaja rodičia budú maloletú zastupovať a spravovať jej majetok.

II. Otca zaväzuje prispievať na výživu maloletej sumou po 220,- eur mesačne k rukám matky maloletej a sumou po 30,- eur mesačne na tvorbu úspor, ktoré bude poukazovať na sporiaci účet, ktorý matka zriadi v lehote 5 dní od vyhlásenia rozhodnutia. Výživné je otec povinný poukazovať vždy k 15. dňu v mesiaci od 20.11.2019.

III. Dĺžné výživné za obdobie od 20.11.2019 do 15.2.2023 vo výške 4.953,50 eur povoľuje otcovi zaplatiť v lehote 60 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

IV. Otec je oprávnený sa s dcérou stretávať každý párný týždeň od piatka od 13:30 hod. do pondelka do 7:45 hod. a každý nepárny týždeň od stredy od 14:00 hod. do piatka do 7:45 hod..

Počas letných prázdnin bude otec s dcérou tráviť čas od 1.7. do 15.7., od 1.8. do 15.8..

Počas Vianoc bude otec s dcérou tráviť čas v nepárnom roku od 23.12. do 30.12.. Matka bude s dcérou tráviť čas v nepárnom roku od 30.12. do 7.1., v párnom roku bude otec s dcérou od 30.12. do 7.1. a matka v párnom roku od 23.12 do 30.12..

Počas veľkonočných sviatkov bude otec s dcérou tráviť čas v nepárnom roku od Zeleného štvrtka do Bielej soboty a matka bude s dcérou v nepárnom roku od Bielej soboty do Veľkonočného utorka a v párnom roku otec bude s dcérou od Bielej soboty do Veľkonočného utorka a matka bude v párnom roku s dcérou od Zeleného štvrtka do Bielej soboty. Odovzdávanie a preberanie bude v rovnakom čase o 18:00 hod. v mieste bydliska matky maloletej.

V. Štátu súd náhradu trov konania vo výške 451,96 eur nepriznáva.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.“

3. Súd uviedol, že rodičia sa v závere konania zhodli na tom, aby mal. C. zostala v starostlivosti matky s právom oboch rodičov maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Rodičia sa vedeli dohodnúť na rozsahu stretávania počas vianočných sviatkov, jarých a letných prázdnin. Nevedeli sa dohodnúť na nastavení stretávania otca s mal. C. počas bežného týždňa, preto v tejto časti rozhodol súd autoritatívne tak, aby bol zachovaný kontakt maloletej s oboma rodičmi v primeranom rozsahu a zvlášť, aby otec participoval na výchove, príprave na vyučovanie a zabezpečovaní školských povinností mal. C.. Pre určenie výživovacej povinnosti vychádzal z toho, že matka zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletú spolu s ďalšími dvoma deťmi, ktoré pochádzajú z iného partnerského vzťahu. Matka je od 13.04.2022 vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Na mal. T. má súdom určenú výživovaciu povinnosť od povinného otca W. T. vo výške 220 eur a na mal. D.Š. 160 eur mesačne. Tiež poberá prídavky na tieto 2 deti vo výške 252 eur, teda spolu sumu 632 eur. Na mal. C. poberá len prídavok na dieťa vo výške 24 eur a výživné určené úvahou otca 100 eur mesačne. U maloletej bol diagnostikovaný strabizmus, absolvovala už 3 operácie očí v I., matka má zvýšené výdavky aj pre opakované lekárske vyšetrenia a kontroly. Za dvojce okuliare platí spolu sumu 300 eur. Spolu s matkou, s mal. C. a jej ďalšími 2 deťmi žije v spoločnej domácnosti aj priateľ matky, ktorý prispieva na úhradu nákladov na bývanie. Matka má

zvýšené výdavky na lieky, zdravotnú starostlivosť pre jej nepriaznivý zdravotný stav, je sledovaná na kardiologickej ambulancii pre šelest, alergologickej ambulancii pre poruchy imunity, v ORL ambulancii, kde má odporúčanie vybrať nosnú mandľu, čo však doteraz nebolo uskutočnené. Má oslabenú imunitu, zvýšené výdavky na výživové doplnky a na nákup vitamínov.

4. Otec má iba jednu vyživovaciu povinnosť, jeho priemerný príjem v roku 2019 bol v sume 1.418 eur, v roku 2020 v sume 1.469 eur a v roku 2022 bol priemerný zárobok otca vo výške 1.455 eur. Otec má výdavky na bývanie, splátku úveru, výdavky na vlak, telefón, hygienu, oblečenie, stravovanie. Súd zaviazal otca prispievať na výživu mal. C. sumou 250 eur mesačne, čo pri jeho priemernom príjme dosahujúcom sumu takmer 1.500 eur mesačne predstavuje 16 % jeho zárobku. Rozdelil to na bežné výživné a úspory. Otec počas konania poberal daňový bonus na dieťa vo výške 70 eur. Počas konania prebehlo dedičské konanie po jeho otcovi, v ktorom sa vzdal svojho podielu v 3-izbovom byte.

5. Konanie bolo začaté dňa 20.11.2019, a preto súd určil výživné od uvedeného dňa, od podania návrhu na súd otec mal zaplatiť sumu spolu vo výške 9.833 eur (39 mesiacov x 250 eur a 83 eur za pomernú časť mesiaca november 2019) a zaplatil matke sumu 4.879,53 eur. Preto súd otca zaviazal na zaplatenie dlžného výživného vo výške 4.953,50 eur v lehote 60 dní, neakceptoval jeho žiadosť o splatenie tejto sumy v 50-eurových splátkach, nakoľko otec bol počas konania súdom upozorňovaný, že má matke platiť bežné výživné vo väčšom rozsahu než sumou 100 eur mesačne.

6. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

III. Obsah odvolania otca a vyjadrenia účastníkov konania

7. Proti výrokom II., III., IV. rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec. Poukázal, že rozsudok nie je vydaný v súlade s najlepším záujmom maloletého dieťaťa, súd neprimerane a nesprávne obmedzujúco upravil styk otca s mal. C.; nesprávne posúdil a vyhodnotil listinné dôkazy, ktoré mu boli predložené a nevykonal dôkazy pre zistenie skutočného stavu, ktoré vykonať mal. Otec namietal, že v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie absentuje riadne a logické vysvetlenie a zdôvodnenie určenia výšky bežného výživného, výšky výživného na tvorbu úspor, výšky dlžného výživného a stanovenia začiatku plnenia vyživovacej povinnosti dňom 20.11.2019, a nie dňom podania matky, a to aj napriek tomu, že matka vzájomný návrh na úpravu práv a povinností k maloletej podala na súd dňa 24.02.2020, pričom do tej doby matke postačovala výška výživného 100 eur mesačne. Otec na pojednávaní dňa 15.02.2023 špecifikoval svoj návrh v časti výživného a to tak, aby od 19.11.2021 do 31.08.2021 prispieval mesačne k rukám matky na výživu mal. C. sumou bežného výživného vo výške 100 eur a sumou na tvorbu úspor vo výške 50 eur; za obdobie od 01.09.2021 do 31.08.2021 sumou bežného výživného vo výške 150 eur a sumou na tvorbu úspor vo výške 50 eur; za obdobie od 01.09.2022 do súčasnosti sumou bežného výživného vo výške 200 eur a sumou na tvorbu úspor vo výške 50 eur. Otec zdôraznil, že od podania návrhu prispieval matke pre mal. C. bežným výživným vo výške 100 eur mesačne až do februára 2023. V mesiaci február otec uhradil mal. C. školské obedy vo výške 34 eur a družinu vo výške 10 eur. Počas konania otec súdu prvej inštancie preukázal, že na výživnom pre mal. C. uhradil sumu vo výške 6.253,98 eur, ktoré žiadal započítať a zohľadniť pri výpočte dlžného výživného. Zároveň navrhol, aby súd prvej inštancie uložil otcovi povinnosť uhradiť dlžné výživné v mesačných splátkach vo výške 50 eur, nakoľko nie je v jeho možnostiach uhradiť dlžné výživné a ani nedoplatok na tvorbe úspor v lehote 60 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Otec zároveň poukázal, že od podania návrhu na tvorbu úspor neuhradil žiadnu sumu, preto mal súd prvej inštancie vyčísliť aj nedoplatok, resp. dlh na tvorbe úspor, a keďže súd dlžné výživné nerozdelil na dlh na bežnom výživnom a dlh na tvorbe úspor, rozhodol nezákonne a nesprávne. Otec namietal, že matka nevykonáva celodennú osobnú starostlivosť o mal. deti vzhľadom na ich vek. Zároveň nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že matka sa nemusí zamestnať a po niekoľko ročnej nezamestnanosti si tak zabezpečovať pravidelný mesačný príjem. Poukázal, že matka, ktorá je dlhodobo nezamestnaná, je výlučnou vlastníčkou 3-izbového bytu a podielovou spoluvlastníčkou 1,5-izbového bytu. Otec vyslovil obavu, že ak súd prvej inštancie uložil otcovi povinnosť uhradiť dlžné výživné jednorazovo v zmysle III. výroku rozsudku, budú finančné prostriedky účelne matkou použité na splatenie dlhu voči priateľovi, nakoľko matka je cca 13 rokov dlhodobo nezamestnaná. K matkou vyčísleným výdavkom otec uviedol, že okrem výživného na mal. C. prispieval nad rámec výživného na pokrytie výdavkov mal. C., ako je napr. oblečenie, školské a mimoškolské výdaje, výdaje na zdravotnú starostlivosť. Poprel vysoké výdaje matky, namietal ich nedôvodnosť, ako aj nepreukázanosť. Otec poukázal, že výrok II. rozsudku sa nezhoduje s bodom 17.

odôvodnenia rozsudku (že výživné v sume 250 eur mesačne súd rozdelil na sumu 200 eur, ktorú má poukazovať k rukám matky a sumu 50 eur má poukazovať na sporiaci účet zriadený matkou), pretože otec bol na bežné výživné zaviazaný sumou vo výške 220 eur mesačne a na výživnom na tvorbu úspor sumou vo výške 30 eur mesačne, pričom výživné má poukázať vždy k 15-temu dňu v mesiaci od 20.11.2019. Otec má za to, že súd nesprávne vypočítal dlžné výživné a opätovne poukazuje na nesprávnosť a nezákonnosť rozsudku v tom, že súd prvej inštancie nerozdelil dlh na bežnom výživnom a na tvorbu úspor. Súd prvej inštancie pochybil a nesprávne vypočítal dlžné výživné, pričom pri jeho výpočte nie je z rozhodnutia zrejmé, ktoré úhrady otca súd prvej inštancie na dlžnom výživnom uznal a ktoré nie. Otec má za to, že riadne a hodnoverne preukázal súdu prvej inštancie jeho plnenie vyživovacej povinnosti k rukám matky vo výške 100 eur mesačne od podania návrhu, ako aj plnením vyživovacej povinnosti nad rámec v celkovej výške 6.253,90 eur, ktorú mal súd započítať do bežného výživného. Ďalej súd prvej inštancie nekonal s najlepším záujmom mal. C., pretože jej styk s otcom obmedzil a z nepochopiteľných dôvodov upravil v páry vikend od piatka od 13.30 hod. Mal. C. je v danom čase v škole, resp. v družine. Tento čas mal opodstatnenie vtedy, keď C. chodila na atletický krúžok v piatok a bolo potrebné ju vyzdvihnúť z družiny a odpreadiť do telocvične. Medzičasom sa to však zmenilo tak, že mal. C. už nemusela mať doprovod k presunu do telocvične a v súčasnosti už atletický krúžok v piatok už ani nenavštevuje. Tieto skutočnosti otec súdu prvej inštancie uviedol už na pojednávaní dňa 15.02.2023, avšak bezvýsledne, pričom súd prvej inštancie vychádzal z dohody rodičov uzatvorenej na pojednávaní konanom dňa 10.10.2022. Keďže matka bránila realizácii styku otca s mal. C., bol nútený podať na okresný súd návrh na výkon rozhodnutia a konanie je vedené pod sp.zn. 10Em/1/2022. Otec je spôsobilý zabezpečovať kompletnú starostlivosť o maloletú, má zabezpečené bývanie, pravidelný príjem, pracovný čas, ktorý mu umožňuje zabezpečovať starostlivosť o mal. C.. Zdôraznil, že kontakt otca s mal. C. nebol prerušený z objektívnych príčin, ale z dôvodu, že matka v styku otca s dcérou zámerne a účelovo bránila. V súvislosti s úzkym stykom poukázal otec na nálezy Ústavného súdu ČR a Ústavného súdu SR. Na základe týchto dôvodov navrhol, aby odvolací súd odvolaním otca napadnuté výroky II., III. a IV. rozsudku zmenil tak, že vyhovie návrhu otca v celom rozsahu, resp. aby rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že počas konania sa maloletá stretávala s otcom bez problémov, následne nastal zlom, otca odmietala a neboli spolu v kontakte aj niekoľko mesiacov. Otec zastáva názor, že maloletá odmieta stretnutia s ním z dôvodu manipulácie zo strany matky. Naopak matka tvrdí, že maloletá k otcovi ísť nechce, chce byť radšej so svojimi súrodencami. Situácia sa zlepšila, keď dňa 10.10.2022 na súdnom pojednávaní rodičia uzavreli rodičovskú dohodu ohľadom úpravy stretávania sa maloletej s otcom, došlo ku kontaktu otca s dcérou v pravidelných intervaloch, stretávanie prebiehalo bez väčších problémov. Na ďalších súdnych pojednávaniach boli podávané nové návrhy k úprave styku maloletej s otcom. Kolízny opatrovník je toho názoru, že rodičia by mali dodržiavať rozhodnutie súdu a nastaviť v živote dcéry pravidelné intervaly, kedy má byť mal. C. s otcom a kedy s matkou. Do budúca nie je vylúčené rozšírenie styku mal. C. s otcom, no momentálne je nevyhnutné to, aby vôbec k stretávaniu s otcom dochádzalo a napravil sa tak dlhodobým rodičovským konfliktom narušený vzťah. Kolízny opatrovník navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny.

9. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka maloletej, má za to, že rozsudok súdu prvej inštancie je v celom rozsahu vecne správny. Matka zdôraznila, že po uzatvorení dohody rodičov o úprave styku na pojednávaní dňa 10.10.2022 sa styk otca s mal. C. v zmysle tejto dohody riadne a pravidelne realizoval. Nie je pravdou, že otec bol nútený podať návrh na výkon rozhodnutia z dôvodu, že matka bránila v styku otca s dcérou. Styk sa nere realizoval z dôvodu, že mal. C. styk s otcom odmietala, avšak od vyhlásenia rozsudku sa realizuje styk otca s dcérou v zmysle rozsudku, nie v zmysle neodkladného opatrenia. Matka trvá na tom, že styk otca s mal. C. bol prerušený z objektívnych príčin, ako to uviedla znalkyňa v znaleckom posudku, resp. z dôvodu odmietania styku s otcom zo strany samotnej C.. Negatívny vplyv na mal. C. má skutočnosť, že otec odmieta akúkoľvek osobnú komunikáciu s matkou, matku celkovo neuznáva, čo potvrdzuje aj požiadavka otca, aby sa preberanie a odovzdávanie mal. C. uskutočnilo v školskom zariadení, aby sa vyhol stretnutiam s matkou. V súvislosti s výživným matka poukázala, že otec od mája 2016 prispieval na výživu mal. C. matke sumou 120 eur, od augusta 2018 sumou 150 eur a od januára 2019 sumou 200 eur. Od podania návrhu otca na úpravu práv a povinností, t.j. od novembra 2019 začal otec účelovo prispievať na výživu mal. C. pravidelne len sumou 100 eur mesačne. Nie je pravdou, aby otec dobrovoľne prispieval na výživu mal. C. naturálnou formou. Otec prispel na výdavky dcéry len na naliehanie matky s tým, že matka musela otca o vyššie výživné opakovane žiadať a

posielať mu kópie dokladov o úhradách výdavkov na mal. C.. Matka poukázala, že otec na pojednávaní dňa 23.01.2023 navrhol, aby otec prispieval na výživu maloletej C. sumou 200 eur k rukám matky a 50 eur, aby otec platil na sporiaci účet maloletej. Je teda zrejmé, že je v možnostiach a schopnostiach otca prispievať na výživu mal. C. sumou 250 eur mesačne. Matka zdôraznila, že zmyslom a účelom bežného výživného poskytovaného rodičom na základe povinnosti určenej v zmysle § 62 Zákona o rodine je pokrytie všetkých aktuálnych mesačných potrieb dieťaťa. Pokiaľ ide o výživné, ktorým otec prispel matke počas konania, matka opakovane predložila podrobný prehľad úhrad výživného zo strany otca, a to písomnosťou zo dňa 07.12.2022 a písomnosťou zo dňa 17.01.2023. Zároveň na pojednávaní dňa 15.02.2023 matka dodatočne potvrdila, že otec uhradil vo februári 2023 pre mal. C. obedy vo výške 34 eur a družinu vo výške 10 eur, t.j. otec spolu matke od podania návrhu otca prispel na výživu mal. C. sumou 4.879,53 eur. Matka namietala vyjadrenie otca, že počas konania preukázal, že na výživnom pre mal. C. uhradil sumu vo výške 6.253,98 eur, ktorú žiadal započítať a zohľadniť pri výpočte dlžného výživného. Matka má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie o výške a splatnosti dlžného výživného vo výške 4.953,50 eur, je vecne správne. Matka poukázala, že otec počas celého súdneho konania, t.j. od novembra 2019 poberal na mal. C. daňový bonus od 01.07.2022 vo výške 70 eur mesačne, aj napriek tomu otec matke na výživu mal. C. prispieval pravidelne len sumou 100 eur, čo nie je postačujúce ani na úhradu základných životných potrieb maloletej s poukazom na to, že otcov čistý príjem je 1.400 eur a na mal. C. otec prispieval po odrátaní daňového bonusu sumou 30 eur mesačne. Matka poukázala na skutočnosť, že zo strany matky mal. C. bola otcovi v mesiaci október 2022 vyplatená suma 27.150 eur ako vyrovnávací podiel na základe dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva zo dňa 30.09.2021, ktoré mu matka vyplatila na základe pôžičky. Časť vo výške 16.440,66 eur otec použil na vyplatenie jeho hypotekárneho úveru, časť vo výške 10.709,34 eur mu bola vyplatená na jeho osobný účet. S poukazom na tieto skutočnosti je zrejmé, že tvrdenie otca, že úhrada dlžného výživného v lehote určenej rozsudkom bude pre neho likvidačná, je nepravdivé a účelové. Matka zdôraznila, že do dňa 12.04.2022 bola vedená ako osoba sústavne sa starajúca o dieťa do veku 6 rokov, a to z dôvodu dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu mal. C. a nemala žiadny príjem. Od 13.04.2022 je matka vedená na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v N. v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nepoberá žiaden príjem, ani dávku. Okrem mal. C. matka zabezpečuje starostlivosť o mal. T. a mal. D., ktorých otec W. T. žije trvalo v U. a s deťmi sa vôbec nestretáva. Matka si prácu aktívne hľadá, nedarí sa jej nájsť zamestnanie, aby mohla zabezpečovať starostlivosť o tri maloleté deti. Mal. C. má navyše dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, pravidelne absolvuje kontrolné vyšetrenia, často býva chorá. Matka navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

10. Otec aj matka zaslali svoje repliky k vyjadreniu druhého rodiča, v nich sú uvedené tie isté skutočnosti ako v odvolaní otca, resp. vo vyjadrení matky k odvolaniu otca.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenými subjektami - účastníkmi konania, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné vo výroku II. a IV. zmeniť a vo výroku III. a VI. zrušiť.

12. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že rodičia mal. C. nežijú v spoločnej domácnosti od októbra 2019. Pre konflikt medzi rodičmi bolo v konaní nariadené znalecké dokazovanie, z ktorého vyplynulo, že obaja rodičia majú rovnaké osobnostné predpoklady pre výchovu spoločnej dcéry. Dieťa má obidvoch rodičov rovnako rado. Znalkyňa konštatovala, že medzi rodičmi panuje vzájomná anonymita, maloletá nie je pozitívne motivovaná matkou na stretnutie s otcom. Je v záujme dieťaťa, aby sa rodičia vedeli dohodnúť a aby spolu komunikovali o potrebách, záujmoch, zdravotnom stave maloletého dieťaťa. V prípade, že to nedokážu, sú nevyhnutné spoločné psychologické konzultácie na úrade práce, resp. v niektorom OZ zameranom na prácu s rodičmi a deťmi. Rodičia sa dohodli na rozsahu stretávania počas sviatkov a prázdnin, nevedeli sa zhodnúť na rozsahu styku počas bežného týždňa, preto súd rozhodol autoritatívne.

Otec voči výroku súdu prvej inštancie ohľadom styku namietal, že súd styk otca s mal. C. veľmi zúžil a obmedzil, že vychádzal z dohody rodičov uzatvorenej na pojednávaní konanom dňa 10.10.2022; že kvôli bráneniu realizácie styku s mal. C. matkou, bol nútený podať návrh na výkon rozhodnutia, nakoľko styk otca s mal. C. sa dlhší čas neuskutočňoval. Odvolací súd dal za pravdu odvolateľovi, že rozsah styku nie je upravený dostatočne, preto vo výroku II. svojho rozhodnutia zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. tak, že upravil rozsah stretávania sa otca s mal. C. počas bežného týždňa, počas vianočných sviatkov, veľkonočných sviatkov, jarných prázdnin, letných prázdnin, aj s upresnením miesta prevzatia a odovzdania mal. C. v zmysle dlhodobej súdnej praxe. Odvolací súd konštatuje, že výrok IV. rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý neobsahoval skutočnosti týkajúce sa miesta prevzatia a odovzdania mal. C., spôsobovali nevykonateľnosť tohto výroku.

13. Úloha oboch rodičov je v živote maloletého dieťaťa nezastupiteľná a odvolací súd nemá za to, že by tomu bolo inak v predmetnej právnej veci. Záujmom dieťaťa je nepochybne, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že i ten druhý rodič je dobrým rodičom. Starostlivosť a výchova maloletého dieťaťa predpokladá zabezpečenie nielen materiálnych, ale i nemateriálnych podmienok, ktoré umožňujú rozvíjanie osobnosti maloletého dieťaťa. Proces socializácie maloletého dieťaťa je v zásade nevyhnutná účasť oboch rodičov. Po rozpade rodiny s maloletými deťmi nielen etika príbuzenských vzťahov, ale aj zákon zaväzuje deti k povinnosti svojich rodičov číť a rešpektovať, kým rodičovská zodpovednosť (za riadnu výchovu detí) je prikázaná obom rodičom; preto pokiaľ nie sú zistené také skutočnosti, ktoré by viedli k pozastaveniu výkonu rodičovskej zodpovednosti, nie je dôvod na to, aby rodič, v ktorého priamej starostlivosti maloleté dieťa nie je, aby sa s maloletým dieťaťom nestretával, resp. stretával len vo veľmi obmedzenom rozsahu.

14. Jedným z výrazných prostriedkov pre zabezpečenie spoluúčasti druhého rodiča na výchove a udržiavaní rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta je osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom. Úlohou rodiča je pochopiteľne, aby pri styku s dieťaťom len pozitívnym spôsobom uplatňoval svoju výchovnú úlohu. Na druhej strane úlohou rodiča, ktorému je dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je so zreteľom na záujem dieťaťa na prospešnom styku s druhým rodičom vytvárať vhodné podmienky pre tento styk, a to najmä vedením dieťaťa k správneému vzťahu k druhému rodičovi. „Byť spolu znamená pre rodiča a jeho dieťa jeden zo základných prvkov rodinného života, a to aj napriek nezhodám vo vzťahu medzi rodičmi. Ako vyplýva z Dohovoru o právach dieťaťa, dieťa má právo udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi a obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.“ (čl. 9 ods. 3 a čl. 18 ods. 11). Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu vyplýva, že v záujme dieťaťa spravidla je, aby bolo v starostlivosti oboch rodičov, kde každý z nich poskytuje dieťaťu láskyplnú starostlivosť a každý svojim dielom prispieva k osobnostnému vývoju dieťaťa. Preto akékoľvek obmedzenie tohto aspektu rodinného života (styku medzi rodičom a dieťaťom) musí byť riadne a starostlivo odôvodnené, teda musí sledovať legitímny cieľ najlepšieho záujmu dieťaťa, a byť k tomuto cieľu primerané. Kritériá pre rozhodovanie o zverení dieťaťa do starostlivosti sa analogicky uplatnia aj v prípade rozhodovania o styku. V tomto ohľade všeobecne platí, že súdne konanie má byť vedené a prijaté opatrenia majú byť učené vždy v najlepšom záujme dieťaťa (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa). Pokiaľ všeobecné súdy rozhodujú o úprave styku, je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje právo samotného dieťaťa o starostlivosť oboch rodičov a teda ak je rozhodnutím súdu zverené do starostlivosti jedného z rodičov, potom by tomuto dieťaťu malo byť umožnené stýkať sa s druhým rodičom v takej miere, aby bol postulát rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Takáto úprava je spravidla vždy v „najlepšom záujme dieťaťa“, pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané... Vo všeobecnej rovine je možné súhlasiť s doktrinálnym záverom, že styk by mal byť stanovený v rozsahu, ktorý umožní nerezidentnému rodičovi v dostatočnej miere participovať na bežných každodenných záležitostiach dieťaťa, rovnako na jeho voľnočasových aktivitách (viď uznesenie ÚS ČR sp.zn. I.ÚS 955/15 zo dňa 14.03.2017).

15. Odvolací súd dáva do pozornosti, že aj znalec v znaleckom posudku skonštatoval, že obaja rodičia sú na rovnakej štartovacej čiare a je dôležité, aby si obaja uvedomili, že mal. C. potrebuje pre svoj rozvoj oboch rodičov, je dôležité, aby rodič akceptoval druhého rodiča, nepodnecoval dieťa k nenávisti voči druhému rodičovi, aby nedochádzalo k citovému vydieraniu dieťaťa niektorým z rodičov.

16. Odvolací súd sa stotožnil s výškou výživného pre mal. C., ktorú určil súd prvej inštancie v celkovej sume 250 eur mesačne, ktorú rozdelil na sumu 220 eur mesačne k rukám matky maloletej a sumu 30 eur mesačne na tvorbu úspor na základe dostatočne zisteného skutkového stavu. Odvolací súd však zmenil rozsudok vo výroku II. tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletej C. mesačne sumou 220 eur vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc od 20.11.2019 do budúca a na tvorbu úspor sumou 30 eur mesačne vždy k 15-temu dňu v mesiaci vopred na osobitný účet maloletej C. zriadený matkou v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, a to z dôvodu, že výrok II. súdu prvej inštancie bol nepreskúmateľný a nevykonateľný. Tu odvolací súd zdôrazňuje, že výživné pre dieťa slúži nielen na uspokojovanie všetkých odôvodnených hmotných potrieb, ako je jedlo, ošatenie, obuv a pod., ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa, jeho kultúrne a rekreačné potreby a pod. Ak sú reálne možnosti oprávnených rodičov väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Z charakteru výživného ako dávky zročnej do budúcnosti vyplýva, že nemožno všetky výdavky preukázať, keďže budú vznikať až v budúcnosti. Otec vo svojom odvolaní nenamietal ani výšku bežného výživného plateného k rukám matky, ani výšku ohľadom tvorby úspor. Otec namietal dátum začiatku plnenia vyživovacej povinnosti, ktorú určil súd dňa 20.11.2019 a s týmto dňom sa stotožnil aj odvolací súd v zmysle § 23 ods. 1 CMP. Otec je povinný prispievať na tvorbu úspor sumou 30 eur mesačne vždy k 15-temu dňu v mesiaci vopred na osobitný účet mal. C. zriadený matkou v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že z obsahu súdneho spisu súdu prvej inštancie vyplýva, že matka doložila potvrdenie o založení M. M. Y. U. O. O. X. J. U. X. B., X.O.. O. O.Q. U., P. U. C. XXX/, M. XXX XX, M. X, na základe Zmluvy o prijímaní, postupovaní a vykonávaní pokynov týkajúcich sa cenných papierov kolektívneho investovania. Odvolací súd má za to, že s takýmto investovaním na finančných trhoch je spojené riziko. Rizikom sa v investovaní rozumie neistota budúceho výnosu, ktorý investor plánuje dosiahnuť a s tým spojená možnosť, že hodnota investície môže byť na konci obdobia nižšia alebo vyššia ako pôvodná investícia. Preto odvolací súd určil, že matka je povinná zriadiť osobitný sporiaci účet v bežných bankách tak, ako je to zrejme z dlhodobej súdnej praxe. Úspory vedené na tomto účte budú mal. C. slúžiť v budúcnosti na zabezpečenie štúdia, bývania, resp. poskytnutia špeciálnej zdravotnej starostlivosti. Pokiaľ otec chce investovať úspory v inej spoločnosti ako na sporiacom účte banky, napr. prostredníctvom kúpy cenných papierov či podielov a pod. môže tak urobiť nad rámec a investovať vlastné finančné prostriedky. Následne je na rozhodnutí otca, či výnosy z takéhoto investovania následne poukáže v budúcnosti už dospelé dcére.

17. Pre určenie vyživovacej povinnosti zo strany otca súd prvej inštancie vychádzal z toho, že otec má iba túto jednu vyživovaciu povinnosť k mal. C.. Otcov príjem v roku 2019 bol 1.418 eur, v roku 2020 bol otcov priemerný príjem 1.469 eur a v roku 2022 bol priemerný zárobok otca vo výške 1.455 eur. Odvolací súd podporne vzal do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti SR - Metodika pre výpočet výživného rodičov k deťom, tzv. tabuľkové výživné, ktoré je uverejnené na <https://www.justice.gov.sk/agenda-ministerstva/rodinnopravna-agenda/>. V kontexte uplatnených odvolacích námietok odvolací súd uvádza, že tabuľkové výživné je prostriedkom štandardizácie rozhodovacej činnosti súdov, vždy však len s odporúčacím charakterom. Jeho vytvorenie je vo svojej podstate analýzou rozhodovacej činnosti v obdobných skutkových okolnostiach. Zákonná úprava pre aplikáciu tabuľkového výživného nie je dôvodná, keďže nemá záväzný charakter. Zároveň nahrádza aktivitu, ktorú by inak musel vykonať odvolací súd, aby nastavil princíp právnej istoty a zabezpečil vo svojej rozhodovacej činnosti, že v skutkovo obdobných veciach nebude rozhodované rozdielne. V životnej etape mal. C. (vek predškolský 0-5 rokov), keďže návrh bol podaný otcom dňa 20.11.2019 prislúcha pri neexistencii ďalšej vyživovacej povinnosti štandardne 18 % z čistého príjmu povinného rodiča - otca a následnej životnej etape dieťaťa 1. stupeň ZŠ (veku dieťaťa 6-9 rokov) 20 % z čistého príjmu povinného rodiča - otca. Zo sumy 1.418 eur 18 % zodpovedá suma 255 eur ako mesačné výživné a z priemerných príjmov otca za roky 2020 a 2022 predstavuje 20 % sumu 292,40 eur mesačne. Súdom určené bežné výživné 220 eur je pod hranicou, preto nie je možné ho považovať za neprimerane vysoké.

18. Otec ďalej v odvolaní namietal výrok III. súdu prvej inštancie týkajúci sa dlžného výživného, a to z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti a nevykonateľnosti. Namietal, že dlžné výživné súd prvej inštancie nevyčíslil osobitne ako dlh na bežnom výživnom a ako dlh na tvorbe úspor. S touto odvolacou námietkou otca sa stotožnil odvolací súd, a preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Otec v odvolaní namietal, že nad rámec bežného výživného pre maloletú C. na výživnom uhradil sumu vo výške 6.253,98 eur, ktorú žiadal započítať a

zohľadniť pri výpočte dlžného výživného. Otec zároveň navrhoval, aby súd prvej inštancie uložil otcovi povinnosť uhradiť dlžné výživné v mesačných splátkach vo výške 50 eur. Súd prvej inštancie v bode 17. okrem iného konštatoval, že otec zaplatil matke sumu 4.879,53 eur, pričom túto sumu súd prvej inštancie žiadnym spôsobom podrobne neodôvodnil.

19. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

20. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

21. Štruktúra odôvodnenia rozhodnutia je pritom v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústava). Ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje § 220 ods. 2 CSP dochádza nielen k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje strane konania posúdiť ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa správal pri svojom rozhodovaní o veci samej.

22. Pokiaľ všeobecný súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie všeobecného súdu považovať za arbitrárne, teda za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy a s čl. 6 ods. 1 dohovoru (z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 14. septembra 2006, sp. zn. I.ÚS 265/05).

23. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 17. mája 2007, sp. zn. IV.ÚS 14/07).

24. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa účastníkovi konania odníma možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy, nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu.

25. Keďže súd prvej inštancie sa v napadnutom rozsudku nedostatočne vypořiadal s výrokom týkajúcim sa výšky dlhu na bežnom výživnom a výšky dlhu na tvorbe úspor, založil tým jeho nepreskúmateľnosť. Z tohto dôvodu pristúpil odvolací súd k zrušeniu napadnutého rozsudku vo výroku III., ktorým bolo upravené dlžné výživné postupom vyplývajúcim z § 389 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP. Zvoleným procesným postupom sa odvolací súd usiloval o zachovanie dvojinstančnosti súdneho konania a súčasne o materiálne naplnenie práva účastníkov konania na súdnu ochranu.

26. Odvolací súd výrokom IV. dal podnet súdu prvej inštancie na začatie konania podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, v zmysle ktorého môže súd uložiť maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu za účelom zlepšenia schopnosti rodičov navzájom komunikovať o výchove dieťaťa, resp. naučiť sa akceptovať úlohu druhého rodiča vo výchove; samozrejme, pokiaľ toto výchovné opatrenie už neprebíha v rámci konania vedeného pod sp.zn. 10Em/1/2022 o výkone rozhodnutia ohľadom úpravy styku.

27. Po vrátení veci je úlohou súdu prvej inštancie náležite sa zaoberať predostretými výhradami odvolacieho súdu, námietkami odvolateľa a opätovne vo veci rozhodnúť, pričom svoje rozhodnutie súd odôvodní podľa požiadaviek zákonodarcu uvedených v § 220 ods. 2 CSP a v zmysle hmotnoprávných kritérií, ktoré ukladá predovšetkým Zákon o rodine. Súd doplní dokazovanie ohľadom presného zistenia výšky dlhu na bežnom výživnom a výšky dlhu na tvorbe úspor.

28. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie, aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

29. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov; § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).